

JANGAARD EXPORT AS

EXPORTERS AND PRODUCERS OF:
DRIED & WETSALTED FISH – STOCKFISH – FRESH & FROZEN FISH

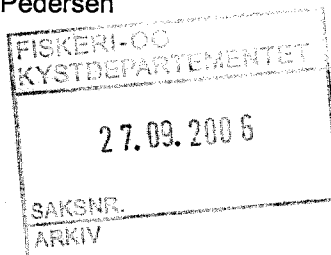
ADRESSERT TIL
POLITISK LEDELSE

Oversendt SOS
for behandling

Fiskeri Kystdepartementet

At. Fiskeri og Kystminister Helga Pedersen

P.O.Box 155
6001 Aalesund, Norway
Phone: 47 70 13 43 20
Telefaks 47 70 13 43 21
E-Mail: mail@jangaard.no
http://www.jangaard.no
Cable: JANFISK
Bankers: NORDEA
6550.05.16350

After office hours:
B.Haagensen: 47 70 12 24 88
L.Haagensen: 47 70 12 68 01
G.Haagensen: 47 70 15 55 21
K.Haagensen: 47 70 12 60 57

Register of business
enterprises:
NO 947 823 930 VAT

Kommentarer og innspill til Struktur endringene i fiskerinæringen.

Jangaard Export AS er en av de største arbeidsgiverne innenfor fiskerinæringen, og vi ønsker derfor å gi uttrykk for noen av tankene vi har i forbindelse med de endringene som foregår i næringen.

Jangaard Export AS er kanskje ikke så kjent for Ministeren, så jeg vil først oppsummere hva Jangaard Export er.

Vi har fabrikker på følgende steder langs kysten:

North Export AS i Gjesvær, Nordkapp kommune
Framnes Fiskeindustri AS, Andøy kommune
Sjøanlegget AS, Andøy kommune
Jangaard Export avd. Stamsund
Jangaard Export avd. Henningsvær
Nordmøre fiskeindustri, Averøy kommune
Nordmøre fiskeindustri sør, Averøy kommune
Vevang fiskeindustri, Eide kommune
Kleivane fiskeindustri, Ålesund Kommune.

I tillegg er vi i gang med å bygge en fabrikk på Røst, som skal stå ferdig i januar måned. Dette selskapet heter Røst saltfisk Compagnie. På røst vil vi også om utviklingen går som planlagt bygge et klippfisk tørkeri.

Vi driver også 2 trålere som er slått sammen til en tråler med to kvoter. (Andøybuen og Andøytind)
Fisken fiskes fersk, og leverer all fisk til Andenes.

Vi sysselsetter ca 250 årsverk, og all fisk vi produserer går til salting og videre til klippfisk produksjon.

Diskusjonen som har vært i etterkant av Myrvang utvalget samt innspill som er kastet frem i debatten om fremtidens fiskeindustri, har etter vårt skjønn preget av mange innspill med forskjellig agenda. Det er sågar mange som uttaler seg som ikke vet hva som foregår innenfor fiskerinæringen.

Vi ønsker derfor å påpeke en del momenter som kan "legges bak øret":

Distriktskvote:

Dette er i utgangspunktet en god tanke. Problemet med en distriktskvote er at det blir ingenting igjen til noen, og derfor kan skape mer bry enn gevinst. Til eksempel kan jeg nevne at Vestvågøy har i

henhold til fordelingsmodell fått tildelt 48 tonn rund fisk. Dette er i overkant av 30 tonn hodekappet sløyd fisk, og fordelt på de 10 anleggene i kommunen gir dette ca. 3 tonn per fabrikk.

3 tonn har ingen som helst sysselsettings effekt. Om vi øker distriktskvoten totalt sett fra 3.000 tonn til 30.000 tonn, gir det hver fabrikk i Vestvågøy 30 tonn. Som heller ikke har noen sysselsettings effekt. Derimot ville en slik totaløkning ført til enorme protester fra fiskerhold.

Vårt inntrykk av landindustrien innenfor konvensjonell sektor er at de klarer seg brukbart i dagens situasjon. Det eneste som ville ha hjulpet landindustrien til å få bedre og stabile leveranser, ville være en oppmykning av deltagerloven. Jeg skal ikke bry ministeren med denne loven, da dette er uaktuelt i henhold til Soria Moria. Kanskje man kunne myke opp deltagerloven for fartøy over 28 meter?

Fartøysiden:

Sammenslåing av kvoter:

Vi er av den oppfatning av at fiskere har lik rett til å kunne delta i den økte levestandarden som Norge har fått. Dette må de ha mulighet til for å sikre rekruttering til yrket. Den eneste muligheten en fisker har for å øke sine inntekter er å fiske mer. Kvotene har nådd et tak, slik at da er eneste utvei å slå sammen kvoter. Vi vil ikke ha noen bestemt oppfatning om hvor mange kvoter som bør kunne slåes sammen. Dilemmaet er at blir det for få så tjenes det ikke penger, og blir det for mange kvoter på en båt blir ikke sei og hyse fisket opp.

Økt leveringsforpliktelse for trål:

Det ligger forslag om økt leveringsforpliktelse på torsk og hyse. Pris er en viktig brikke i denne diskusjonen.

Torsk: Etter gjennomgang av betaling til Andøybuen/Andøytind, som har leveringsplikt, i perioden 1/1 til 31/5 2006 ser vi prissettingen ikke fungerer. For torsk er det i gjennomsnitt betalt følgende priser til sjark, snurrevad, garn og trål i Vesterålen:

Fisk over 2,5 kilo 21,38. Fisk 1-2,5 kilo 18,65 kroner og for fisk under 1 kilo 14,48 kroner.

Andøybuen og Andøyting fikk betalt i henhold til regelen om siste 14 dagers gjennomsnittlig pris henholdsvis 21,16 / 18,43 / 13,53

Prisene ligger altså under den prisen som totalt er betalt i Vesterålen. Tar vi ut trålerne fra gjennomsnittets beregningen blir differansen enda større og trålerne enda større tapere.

Er det riktig at trålerne skal få mindre betalt enn den minste sjarken i Vesterålen? Blir ikke det å "sy puter" under armene på industrien slik at den i et fremtidig perspektiv ikke blir konkurransedyktig?

Hyse: I dag oppnår vi ca. 10,5-12 kroner for hyse. Den selges da til fersk anvendelse hvor kjøperen er hermetikk og fiskemat produsenter. Dvs. produksjon av fiskeboller, fiskekaker etc. i Vesterålen.

Mesteparten av den ferske hysen fra trålere går fersk til denne type produksjon, slik at de leveringsbegunstigede bedrifter får gevinsten av fersk salg.

En ytterligere økning av leveringsplikten på hyse fra ferskfisk trålere har ingen sysselsettingseffekt, og er kun med på å tappe båtsiden for penger. Prisen er gitt for båtsiden slik at leveringsbegunstigede bedrifter sitter med all makt. Er prisen god til fiskemat kjøpes hysen. Er prisen lav i forhold til den forhåndsbestemte gjennomsnittlige 14 dagers prisen takker kjøper nei. Jo mer forpliktelse, jo vanskeligere er det å drive trålerne.

Konklusjon av økt leveringsplikt er etter vårt skjønn som følger:

En økt leveringsplikt vil svekke driftsgrunnlaget for trålerne. Leveringsplikt på hyse og andre fiskeslag er kun en overføring av fortjeneste fra hav til land. Har ingen sysselsettings effekt.

Produksjonsplikt for trål:

Hyse:

Ved en produksjonsplikt for hyse er det to anvendelser. Enten må hysen fileteres eller saltes. Til eksempel betales det 15 kroner for saltet hyse. Dette medfører at båten da kan avregnes med 5

kroner mot 10,50 i dag. Båten tjener da ikke penger og vil da ikke gå på hysefiske. Produksjon av filet på basis av hyse har hatt meget varierende resultat prismessig og er derfor meget usikker anvendelse. Framnes har ingen filetproduksjon i dag, og vil heller ikke få det i fremtiden. En produksjonsplikt vil også føre til at for eksempel Vesterålen hermetikk ikke vil få råstoff til fiskeboller og fiskekaker.

Konklusjon hyse: Ingen av de tilgodesette mottakere fra Andøybuen og Andøytind produserer hyse i noe omfang pr. dags dato. Alt selges til fiskematprodusenter. En økt produksjonsplikt vil ha tre konsekvenser. 1) En overfører fortjeneste fra flåte til land. 2) prisen til båt blir så lav at båtene ikke fisker kvoten. 3) stort problem for fiskematprodusentene i området.

Torsk:

Produksjonsforpliktelse på torsk kan aksepteres for vår del og gjøres også i dag.

Konklusjon for produksjonsforpliktelse:

Hyse: Blir ikke fisket pga. av dårlig lønnsomhet samt at fiskemat produsentene kommer i vansker pga. mindre tilført råstoff.

Torsk: Kan aksepteres, men til rett pris. Vi kan ikke akseptere at trålerne skal subsidiere landindustrien. De må i alle fall betale like mye til en tråler som de er villig til å betale til andre fiskere.

Generelle kommentarer:

Fiskeripolitikk er ingen enkel oppgave. Det er alltid noen som ikke er enig. Det er derfor viktig å lytte til aktørene fra både land og sjøsiden. Jeg har snakket med mange av forståegpåere som har uttalt seg til media. Felles for dem alle er at de mangler den mest elementære kunnskap om hvordan fiskerinæringen fungerer.

Et eksempel på dette er "evigvarende kvoter". Kvotene innenfor fiskerisektoren har alltid vært evigvarende. Få vil investere innenfor fiskerisektoren om det ikke foreligger en sikkerhet for at man også har kvoter neste år. Jeg tror også at få politikere ønsker å ta fra en fisker en kvote som fiskeren har fisket på i en årrekke.

I tidligere regjeringer kom det forslag om 15 års begrensning på sammenslåing av trål. Dvs. at den ene kvoten skulle gå tilbake til flåtegruppen etter et gitt antall år. Dette var ingen suksess da ytterst få benyttet seg av denne muligheten nettopp fordi tidsbegrensningen var for kort.

Skal det settes et tidsbegrep kan en legge hjemfallsretten til grunn med de konsekvensene det måtte ha. Da har i alle fall politikerne stadfestet at kvotene tilhører staten.

Alle begrensninger og reguleringer er med på å begrense inntektene til de forskjellige fartøy. Blir en flåtegruppe utarmet står den i fare for å falle bort. Det kan vi ikke se at kan være ønskelig.

Det viktigste problemet norsk fiskerinæring står ovenfor er lekkasjen av råstoff ut av landet. Dette kan enkelt løses ved at det pålegges en ekstra eksportavgift, på et gitt antall prosent, for eksport av eksempelvis fryst torsk ut av landet. Denne ekstra eksportavgiften kan øremerkes til markedsføring av fisk i Norge. Da slår man to fluer i en smekk hvor det politiske ønsket om mer markedsføring av fisk i Norge dekkes inn, samt at råstofflekkasjen begrenses.

Jeg håper disse innspillene klargjør litt hvordan vi tenker innenfor fiskeri, samt at det kan være innspill som ministeren har i bakhodet når den nye fiskeripolitikken meisles ut.

Med vennlig hilsen

Jangaard Export AS

Knut Hægensen

